

11-03-02

Vadovėlio rankraščio turinio recenzija

I. BENDRA INFORMACIJA

Pavadinimas	Muzikos labirintai	Leidykla	Šviesa, 2010
Autorius (iai)	Rasa Malikėnienė	Paskirtis	Muzikos vadovėlis 6 klasei

II. BENDRAS VADOVĖLIO RANKRAŠČIO TURINIO APIBŪDINIMAS.

IŠVADA APIE VADOVĖLIO RANKRAŠČIO ATITIKIMĄ PAGRINDINIAMS REIKALAVIMAMS

a) Vadovėlis „Muzikos labirintai“ 6 klasei yra tęstinis ir toliau plėtojantis muzikos pažinimo klausimus numatytus pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro 5-6 kl. bendrojoje programoje. Vadovėlis yra tikslingai orientuotas į muzikos mokymo 6 klasėje specifiką: metodus, moksleivių amžių, interesus ir kt. Vadovėlio metodinė koncepcija šiuolaikiška ir patraukli. Teminis išdėstymas nuoseklus ir logiškai pagrįstas. Vadovėlio turinys suskirstytas į 4 skyrius, kuriuose toliau gilinam muzikinio rašto pagrindai, nagrinėjama lietuviškų kalendorinių švenčių ir etninės kultūros tematika aptariami Lietuvos ir kitų šalių valstybingumo simboliai, bei nagrinėjamos šio amžiaus grupės mokiniams aktualios muzikinės temos apie šiuolaikinę muziką ir jos sąsajas su kasdieniu gyvenimu. Pagrindinė vadovėlio koncepcija pateikti muzikines akademines žinias gilinant muzikinio rašto muzikos kūrinų žanrų bei stilių pažinimą, sąvokų įvairumą bei taikymą muzikos vertinime. Tinkamas muzikos pažinimo klausimų išdėstymas šiame konkreste laiduoja muzikos atlikimo ir suvokimo lygį bei kokybę vyresnėse klasėse. Vadovėlyje dėstoma medžiaga grindžiama įvairaus konteksto vaizdinėmis iliustracijomis, praktinės veiklos pavyzdžiais, kūrybinėmis idėjomis šiuolaikinių technologijų integravimu. Tai įtakoja akademinių žinių suvokimą ir įsisavinimą patrauklaus bei žaismingo proceso eigoje. Mokinys naudodamasis vadovėliu gebės mokytis tiek pamokoje, tiek savarankiškai namuose. Mokytojas ras idėjų ir kūrybinių minčių temų plėtojimui projektinei muzikinei veiklai, mokinių saviraiškai. Visa tai teigiamai išskiria šį vadovėlį iš kitų šiuo metu naudojamų mokyklose vadovėlių tarpo.

b) Vadovėlio rankraštis atitinka pagrindinius reikalavimus:

1. Vadovėlis yra skirtas konkrečiam ugdymo koncentrui – šeštai klasei, kurioje apibendrinama pradiniam ugdyme įgyta muzikinė patirtis, bei gilinamas muzikos meno akademinis suvokimas reikalingas tolimesniam muzikiniam ugdymui(-si). Vadovėlio turinys yra orientuotas į besimokantįjį - atitinka 6-oko amžiaus grupės ypatumus ir poreikius, yra šiuolaikiškas bei aktualus paaugliui.
2. Vadovėlis turi tinkamą mokymuisi metodinę sąrangą (medžiagą Bendrosiose programose apibrėžtam ugdymo turiniui perteikti, užduotis žinioms ir gebėjimams įgyti, priemones pažangai ir pasiekimams įsivertinti). Jame pateikiama aktuali vaizdinė, informacinė medžiaga. Ugdomi ne tik muzikiniai gebėjimai, bet ir gebėjimai naudoti įvairias mokymosi strategijas, mokymasis mokytis, stebėti savo mokymosi rezultatus ir įsivertinti
3. Atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, yra nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų atžvilgiu. Nemažas dėmesys skiriamas tautinės savimonės bei tarpkultūrinės kompetencijos ugdymui. Savo pilietinį, kultūrinį ir tautinį tapatumą saugoti ir stiprinti padeda rėmimasis savo tautos etninėmis tradicijomis, kultūriniais, muzikiniiais pavyzdžiais (integruojamos Lietuvos etninės kultūros bei valstybingumo pažinimo temos, muzikinis repertuaras grindžiamas lietuviškos senosios bei

šiuolaikinės muzikos pavyzdžiais). Vadovėlio turinys atitinka pagrindines demokratine visuomenės vertybes ir neprieštaruja Lietuvos Respublikos teisiniams aktams. Vadovėlio medžiaga pasižymi įvairiapuse tolerancija.

III. VADOVĖLIO RANKRAŠČIO TURINIO VERTINIMO ASPEKTAI

1. Vadovėlio tinkamumas mokytį

Kriterijai	Vertinimas	Vertinimo pagrindimas
Pateikiamos medžiagos pritaikymas siekiant Bendrosiose programose apibrėžtų mokinių pasiekimų	<p>Vadovėlis atitinka Bendrąsias programas, jam būdingas kūrybiškas bei šiuolaikiškas akademinų žinių perteikimas, integruotas praktine muzikine veikla.</p> <p>Vadovėlis atitinka numatomus mokinių pasiekimus</p>	<p>Vadovėlis atitinka Bendrąsias programas. Užduotys skirtos dalykinės muzikinės kompetencijos ugdymui: teorinių žinių, muzikavimo įgūdžių, bei vertybinių-kultūrinių nuostatų formavimui. Vadovėlyje pateikiama 23 temos, kurios jungiamos į keturias dalis, ciklus ir visose laikomasi bendros struktūros.</p> <p>Vadovėlis apima šių nuostatų ir gebėjimų ugdymą:</p> <p><u>Nuostatos</u> Suvokti muzikos paskirtį bei reikšmingumą, vertinti muzikinį palikimą, puoselėti asmeninį muzikinį kūrybiškumą, gerbti muziko profesiją. Skaityti tekstus, atlikti muzikines užduotis, klausytis muzikos įrašų su tikslu susipažinti ir suprasti muzikinę kultūrą ir tradicijas, palyginti su savo gyvenimo realijomis, gerbti savo ir kitą kultūrą. Mokytis naudojantis informacinėmis technologijomis, surasti reikiamą informaciją. Ugdyti savo komunikacinius gebėjimus. Vadovėlio medžiaga siekiama visuminio mokymosi krypties, kai muzikos mokymasis paremtas žinių praktiniu pritaikymu saviraiškinėje veikloje.</p>

		<p><u>Muzikiniai gebėjimai</u></p> <p><i>Vadovėlis</i>. Vadovėlis muzikiniame repertuaru siūlomos nesudėtingos dainos iliustruojančios šiam ugdymui koncentruoti mokymams muzikos kalbos elementus.</p> <p><i>Grojimas</i>. Siūloma atlikti muzikines ištraukas pavyzdžius iš dainavimų repertuaro grojant juos, art ritmiškai pritariant dainavimų ostinatinio principu.</p> <p><i>Muzikos klausymasis</i>. Muzikos klausymuisi parinkti repertuaras, iliustruojantis padedantis suvokti įvairių stilių ir žanrų kūrinius (pvz., įvairių stilistinių laikotarpių kūrinių įvairių kultūrų muzikiniai pavyzdžiai) ir tinkamai vartoti atitinkamas muzikos kalbos sąvokas. Repertuaro kiekybė priklauso nuo kiekvieno mokinio pajėgumo ir galimybių. (Pateikiamos papildomos nuorodos muzikos klausymuisi internete.)</p> <p><u>Muzikos pažinimas</u></p> <p>Muzikos rašto pagrindų įtvirtinimas, studijuojant muzikos istorijos raidą, šiuolaikinius muzikos kūrybos pavyzdžius. Žinios plėtojamos atliekant kūrybines užduotis, integruojant IKT rekomenduojamas programas, vykdamas klasių projektus.</p>
<p>Atitikimas Bendrosiose programose apibrėžtai dalyko turinio apimčiai</p>	<p>Vadovėlis atitinka bendrosiose programose apibrėžtoms muzikos dalyko turinio apimčiai</p>	<p>Turinio formavimui pagrindas atitinka numatytas BUP apimtis ir yra nukreiptas į muzikos įvairovės suvokimą ir sąvokų įvaldymą.</p> <p>Vadovėlio turinio planavimas grindžiamas aiškiu mokymosi tikslų ir uždavinių supratimu. Visa vadovėlio „Muzikos labirintai“ medžiaga suskirstyta į 23 temas, kurioms</p>

		keliami muzikos teorijos bei raiškos uždaviniai, kiekvienoje temoje nurodomi informaciniai šaltiniai ir patrauklios žiniaturtinimo galimybės, vadovėlyje gale pateikiami pasiūlymai kūrybinei projektinei veiklai rekomenduojami pamokom muzikinio repertuar pavyzdžiai, muzikos termin žodynelis.
Sąsajos su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais	Stiprios ir logiškos sąsajos	Medžiaga išdėstyta vadovėlyje taip, jog vis sugrįžtama prie ankstesniame koncentruotame išmokyto dalykų, taip pa nuosekliai jungiamos vadovėlyje temos, jos praturtinamos sudėtingesnio lygmen naujomis formuluotėmis arba vis kitais pavyzdžiais, kas skatina sąvokų ir pavyzdžių įvairių kontekstų pažinimą. Dėstymas, kai pateikiama nauja medžiaga yra siejama su jau išmokyta medžiaga, laiduoja mokinių saugumo jausmą ir didina mokymosi motyvaciją.
Užduočių ir veiklų įvertinimas	Užduotys ir veiklos skatina muzikinių kontekstų pažinimą, mokinių kritinį mąstymą, diskusijas, kūrybišką probleminių klausimų sprendimą.	Mokinys skatinamas savarankiškai ir kritiškai mąstyti (pvz. tema: „Muzika ir ekologija“), atrasti ir kurti pats, (spręsti problemas kartu su klasės draugais (tema: „Eiti, bėgti ar lėkti?“), diskutuoti, kūrybiškai atlikti užduotis (pvz. tema „Išreikšime mintis muzikos garsais“), įgyvendinti projektus, organizuoti klasės renginį ar diskoteką - tema „Aš noriu vesti diskotekas“ ir k.t.).
Tekstinės ir vaizdinės informacijos tinkamumas skirtingiems mokinių poreikiams, mokymo(si) stiliams, amžiaus tarpsniui ir pan.	Medžiagos išdėstymo modelis tinka įvairiems mokymosi stiliams, skirtingiems poreikiams ir amžiaus tarpsniui	Vadovėlyje pateikiamos užduotys ir veiklos tinkamos ugdymo diferencijavimui, įvairių poreikių mokiniams. Medžiagos išdėstymas apima pagrindinius BUP numatytus pasiekimus, specialiųjų užduočių pagalba skatinama mokymosi mokytis

		<p>kompetencija.</p> <p>Siūlomos užduotys įvairioms socialinėms formoms - individualiai, poromis ar grupėmis.</p> <p>Medžiaga įvairi, tinka įvairien mokymosi stiliams: vizualiniam, audialiniam, kinestetiniam.</p> <p>Medžiaga aktuali amžiaus tarpsniui, paimta iš mokiniams pažįstamo konteksto, orientuot į jų patirtį.</p> <p>Temos pradžioje pateikiami uždaviniai orientuoja į pagrindinius pasiekimus, siūloma ir sunkesnių ir lengvesnių užduočių.</p> <p>Individuolizuojant galima kai kurių užduočių atsisakyti, arba atvirkščiai - jas plėtoti.</p>
Kalbos aiškumas ir logiškumas	Kalba aiški ir logiška, atitinka šios amžiaus grupės mokinių ypatumus.	Nurodymai ir informacija pateikiami taisyklinga, paprasta, besimokantiems suprantama kalba.
Pateikiamų iliustracijų tinkamumas ugdyti mokinių žinias ir gebėjimus	Vaizdinė medžiaga panaudojama tinkamai	<p>Visa mokomoji medžiaga pateikiama vaizdžiai ir aiškiai akcentuojant mokinių svarbiausius dalykus.</p> <p>Parinkant vaizdinę medžiagą vadovaujama principu, kad iliustracijos nėra tik knygos puošybos elementas. Kiekviena iliustracija teikia savarankišką informaciją. Todėl kiekviena vadovėlio iliustracija atlieka vieną iš trijų funkcijų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yra savarankiškas informacijos šaltinis; 2) papildo, pratęsia pateikiamą muzikinę informaciją; 3) vaizdžiai iliustruoja, paaiškina dėstomas mintis, skatina kontekstų pažinimą. <p>Vadovėlyje pateikiama daug patrauklių ir informatyvių nuotraukų, paveikslų, vaizdinių muzikos iliustracijų.</p>
Dalykinis tikslumas	Vadovėlis dalykiškai tikslus	Medžiaga tiksli, dalykinių klaidų nepastebėta.

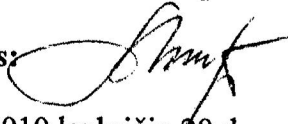
2. Vadovėlio tinkamumas mokytis

- a) pateikiama medžiaga ir informacija skatina mokinių susidomėjimą, motyvuoja norą ieškoti, pažinti ir mokytis;
- b) informacinis aparatas, muzikos žodynėlis, užduočių formuluotės sudaro sąlygas mokiniui dirbti savarankiškai. Tai skatina ir vadovėlio koncepcija. Jis tinka mokymuisi mokytis, skatina atrasti patiemis ;
- c) kiekvienoje temoje pateikti apibendrinimo klausimai, įsivertinimo užduotys skatina mokinius stebėti ir apmąstyti savo pažangą, savarankiškai ieškoti papildomos medžiagos internete.

Išvada: Vadovėlis „Muzikos labirintai“ 6 klasei „Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo mokym priemonėmis tvarkos aprašo“ 5 punkte nurodytus reikalavimus bei atliepia bendrąsias pagrindinio ugdymo programas, todėl yra rekomenduojamas leidybai.

Recenzento vardas ir pavardė: Lina Viršilienė

Parašas:

Data: 2010 lapkričio 20 d.